

ДЕРЖАВНЕ-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В УКРАЇНІ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN UKRAINE: DEVELOPMENT TRENDS IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION

Діхтієвський П.В., д.ю.н., професор,
завідувач кафедри адміністративного права та процесу

Навчально-науковий інститут права Київського національного університету імені Тараса Шевченка

У статті досліджуються основні тенденції розвитку інституту державно-приватного партнерства в Україні в контексті її стратегічного курсу на інтеграцію до Європейського Союзу та необхідності гармонізації національного законодавства з європейськими правовими стандартами. Зазначено, що для сучасної України формування ефективного механізму взаємодії держави з приватним сектором у межах державно-приватного партнерства є не лише економічною потребою, а й правовим викликом, який набуває особливої актуальності в умовах масштабної повоєнної відбудови держави.

У межах дослідження висвітлено основні етапи становлення правового регулювання державно-приватного партнерства в Україні – від реалізації перших проектів у 1990-х роках до прийняття у 2010 році Закону України «Про державно-приватне партнерство», яким було закріплено ключові ознаки такої форми співпраці: довгостроковий характер взаємодії, розподіл ризиків між сторонами, інвестування з боку приватного партнера, а також орієнтація на вищу ефективність реалізації проектів порівняно з традиційними формами державного управління. Показано, що подальше вдосконалення правової бази, зокрема шляхом прийняття Концепції розвитку державно-приватного партнерства на 2013–2018 роки, сприяло формуванню цілісного підходу до розвитку державно-приватного партнерства.

Особлива увага приділяється сучасному етапу трансформації державно-приватного партнерства в Україні, який розпочався після повномасштабного вторгнення у 2022 році. У статті проаналізовано результати міжінституційної наради за участю органів Європейського Союзу, Світового банку та інших міжнародних партнерів, присвяченої питанням залучення приватних інвестицій до повоєнного відновлення. Наслідком цього діалогу стало розроблення та ухвалення нового Закону України «Про публічно-приватне партнерство», який має на меті комплексну реформу правового механізму співпраці держави та бізнесу. Новий закон передбачає адаптацію української правової моделі партнерства до європейських стандартів, зокрема шляхом уточнення правової природи концесії, врегулювання процедур укладення договорів, визначення строків їх дії, умов внесення змін, а також порядку визначення приватного партнера.

Також у статті наголошується на важливості закріплення принципу недискримінації іноземних інвесторів та створення належних гарантій їх прав, що сприяє підвищенню міжнародної інвестиційної привабливості України. Особливої уваги надано питанням відновлення цивільної інфраструктури – житла, об'єктів охорони здоров'я, освіти, транспорту, які зазнали найбільших руйнувань внаслідок воєнних дій.

Зроблено висновок, що державно-приватне партнерство набуває рис системного правового інструменту, здатного забезпечити ефективне управління, мобілізацію інвестиційних ресурсів, а також сталі і правове відновлення країни на принципах публічної відповідальності, прозорості та партнерства.

Ключові слова: публічний інтерес, державно-приватне партнерство, публічно-приватне партнерство, концесійні договори, стандарти європейського союзу, повоєнна відбудова.

The article examines the main trends in the development of the institution of public-private partnership in Ukraine in the context of its strategic course for integration into the European Union and the need to harmonize national legislation with European legal standards. It is noted that for modern Ukraine, the formation of an effective mechanism for interaction between the state and the private sector within the framework of public-private partnership is not only an economic need, but also a legal challenge, which is becoming especially relevant in the context of large-scale post-war reconstruction of the state.

The study highlights the main stages of the formation of legal regulation of public-private partnership in Ukraine – from the implementation of the first projects in the 1990s to the adoption in 2010 of the Law of Ukraine "On Public-Private Partnership", which established the key features of this form of cooperation: the long-term nature of interaction, risk sharing between the parties, investment by the private partner, as well as an orientation towards higher efficiency in project implementation compared to traditional forms of public administration. It is shown that further improvement of the legal framework, in particular through the adoption of the Concept of Public-Private Partnership Development for 2013–2018, contributed to the formation of a holistic approach to the development of public-private partnership.

Particular attention is paid to the current stage of transformation of public-private partnership in Ukraine, which began after the full-scale invasion in 2022. The article analyzes the results of an interinstitutional meeting with the participation of the bodies of the European Union, the World Bank and other international partners, dedicated to the issues of attracting private investment to post-war reconstruction. The result of this dialogue was the development and adoption of a new Law of Ukraine "On Public-Private Partnership", which aims at a comprehensive reform of the legal mechanism of cooperation between the state and business. The new legislation provides for the adaptation of the Ukrainian legal model of partnership to European standards, in particular by clarifying the legal nature of the concession, regulating the procedures for concluding contracts, determining their terms of validity, conditions for making amendments, as well as the procedure for determining the private partner.

The article also emphasizes the importance of consolidating the principle of non-discrimination of foreign investors and creating appropriate guarantees of their rights, which contributes to increasing the international investment attractiveness of Ukraine. Special attention is paid to the issues of restoring civilian infrastructure – housing, healthcare facilities, education, transport, which suffered the greatest destruction as a result of military operations.

The conclusion is made that public-private partnership acquires the features of a systemic legal instrument capable of ensuring effective management, mobilization of investment resources, as well as sustainable and legal restoration of the country on the principles of public responsibility, transparency and partnership.

Key words: public interest, public-private partnership, public-private partnership, concession agreements, European Union standards, post-war reconstruction.

У сучасних умовах європейської інтеграції України особливого значення набувають ефективні механізми взаємодії держави та приватного сектору, здатні забезпечити стає соціально-економічне зростання, модернізацію інфраструктури, підвищення якості публічних послуг та забезпечити ефективну реалізацію проектів щодо повоєнної відбудови критичної та цивільної інфраструктури. Одним із таких механізмів виступає державно-приватне партнерство (далі – ДПП), яке зарекомендувало себе у європейській практиці як дієвий інструмент залучення приватних інвестицій до реалізації суспільно важливих проектів задля забезпечення публічного інтересу з використанням можливостей приватного сектору.

Для України, що перебуває на шляху європейської інтеграції та прагне гармонізувати своє законодавство з правовою системою Європейського Союзу, розвиток інституту ДПП є не лише економічною, а й правовою необхідністю. Успішна імплементація європейських стандартів у сфері державно-приватного партнерства передбачає створення прозорого, конкурентного та ефективного правового середовища, здатного одночасно задовольнити інтереси держави, приватного сектору та забезпечити публічний інтерес.

В широкому розумінні поняття ДПП включає в себе всі форми взаємодії держави і приватного сектору, які знаходяться в полі між вирішенням завдань, що традиційно відносяться до компетенції держави, самою державою, з одного боку, та приватним сектором з іншого боку. Окрім цього державно-приватне партнерство можна розглядати як взаємовигідне середньо – і довгострокове співробітництво між державою і бізнесом, що реалізується в різних формах (починаючи від контрактів на виконання робіт, акціонування і закінчуючи консультаціями держави і бізнес асоціацій) і яке ставить за мету вирішення політичних і суспільно значимих завдань на національному, регіональному і місцевому рівнях [1, с. 11].

З огляду на сучасні тенденції розвитку інституту ДПП, доцільним є комплексне його осмислення, що виходить за межі традиційного розуміння взаємодії держави та бізнесу через нормативне й організаційне забезпечення. На нашу думку, ДПП варто розглядати не лише як інструмент управління виключно матеріальними активами або інфраструктурними об'єктами, а як форму удосконалення публічного управління в широкому контексті. Державно-приватне партнерство передбачає не лише залучення приватного капіталу до виконання функцій держави, але й забезпечення ефективної, конструктивної та довготривалої взаємодії між публічним і приватним секторами, а також інститутами громадянського суспільства в економічній, політичній, соціальній, гуманітарній та інших сферах суспільної діяльності. В свою чергу, така взаємодія має бути спрямована на реалізацію публічного інтересу, задоволення державних потреб та забезпечення суспільного добробуту.

Водночас варто наголосити, що ДПП як складний правовий і управлінський механізм несе ризики не лише для приватного партнера, але й для держави, особливо в частині забезпечення належного управління публічними ресурсами, відповідності проектів суспільним очікуванням і стандартам. У цьому контексті особливої актуальності набуває питання належного правового регулювання ДПП, інституційної спроможності органів публічної влади даній сфері, зокрема наявності відповідних структурних підрозділів та кваліфікованих публічних службовців, які володіють відповідними компетентностями для розробки, впровадження та моніторингу проектів ДПП на всіх рівнях – від місцевого до загальнодержавного.

На сьогодні, високий рівень ефективності ДПП як форми взаємодії держави, бізнесу та суспільства для задоволення публічного інтересу підтверджується міжнародною практикою та глобальними тенденціями його розвитку. Зокрема, у країнах Європейського Союзу (далі-ЄС) ДПП

традиційно використовується як інструмент реалізації інфраструктурних та соціально значущих проектів. У 2024 році на європейському ринку ДПП було досягнуто фінансового закриття угод на загальну суму 11,47 млрд євро, що демонструє зниження на 17% у порівнянні з 2023 роком, коли цей показник становив 13,9 млрд євро. Незважаючи на певне зменшення загального обсягу інвестицій, такі результати залишаються порівняно високими, що свідчить про сталу ефективність механізмів співпраці між державним і приватним секторами в Європі. Вказаний обсяг було досягнуто в межах 39 угод, що навіть перевищує показник 2023 року (38 угод), водночас середній розмір однієї угоди у 2024 році склав 294 млн євро. Значною мірою ринкову динаміку визначили шість великих проектів, сукупна вартість яких досягла 7,3 млрд євро, що становить 64% загального обсягу фінансово закритих угод [2].

Серед ключових транзакцій, які досягли фінансового закриття у 2024 році, слід виділити: проєкт будівництва автомагістралі R4 Захід і Схід у бельгійському Генті (1,023 млрд євро); Надзвичайний план будівництва доріг Арагона в Іспанії (630 млн євро); повторний тендер на будівництво кільцевої дороги Афін у Греції (3,3 млрд євро); проєкт постачання рухомого складу для регіонів Нова Аквітанія та Окситанія у Франції (950 млн євро); проєкт передачі електроенергії з офшорної вітрової електростанції Морей-Іст у Великій Британії (784 млн євро); а також проєкт розвитку теплової мережі у місті Вортінг (Велика Британія) вартістю 605 млн євро. За п'ятирічний період, що передував 2024 року, Греція посіла перше місце серед європейських країн за вартісними показниками на ринку ДПП, досягнувши загального обсягу у 3,3 млрд євро, тоді як Бельгія виявилася лідером за кількістю реалізованих проектів – дев'ять угод. Крім того, лідируючі позиції за останні 5 років на ринку ДПП стабільно утримують Франція, Німеччина, Велика Британія та Італія, які демонструють високі показники як за кількістю реалізованих проектів, так і за обсягами інвестицій [2].

В свою чергу, в Україні ДПП почало розвиватись з 1990-х років, що було зумовлено здобуттям незалежності та переходом до ринкової економіки. В умовах обмежених державних ресурсів і нагальної потреби в модернізації інфраструктури та енергетики, ДПП стало практичним інструментом залучення приватного капіталу до реалізації публічно значущих проектів. Водночас на цьому етапі така співпраця не мала нормативного закріплення і здійснювалась, переважно, на підставі договорів про сумісну діяльність відповідно до статті 430 Цивільного кодексу України [3].

Важливим етапом нормативного регулювання інституту ДПП стало прийняття у 2010 році Закону України «Про державно-приватне партнерство», який визначив ДПП, як співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних органів державної влади та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами – підприємцями (приватними партнерами), що здійснюється на основі договору відповідно до законодавства. Окрім цього, варто наголосити, що даним законом визначено основні ознаки та форми співпраці між державою та приватним сектором зокрема: орієнтація на досягнення вищих показників ефективності порівняно з виконанням відповідних функцій виключно державним партнером, довгостроковий характер взаємодії (не менше п'яти років), передача приватному партнеру частини ризиків, а також інвестування останнім коштів у об'єкти партнерства з джерел, дозволених чинним законодавством [4].

Незважаючи на нормативну новизну державно-приватного партнерства в українському правовому полі, його реалізація в перші роки залишалася обмеженою за

масштабом і впливом. Кількість проєктів була незначною, а сама практика мала фрагментарний характер, що обумовлювалося низкою чинників, серед яких ключовими були недосконалість правового регулювання та інституційна невідповідність суб'єктів публічного управління до впровадження нової форми врядування. Крім того, на початковому етапі ДПП сприймалося переважно як адміністративно-правовий інструмент, орієнтований на регламентування договірної взаємодії, а не як комплексний механізм реалізації публічної політики чи стратегічного розвитку задля забезпечення публічного інтересу.

В подальшому важливим кроком для розвитку ДПП в Україні стала розробка Міністерством економічного розвитку і торгівлі України спільно з експертами Програми розвитку державно-приватного партнерства (USAID) та науковцями Інституту економіки та прогнозування НАН України Концепції розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2013–2018 роки (далі – Концепція). Концепція мала на меті формування єдиного підходу до створення ефективного механізму взаємодії між органами публічної влади, приватним сектором та інститутами громадянського суспільства на засадах партнерства. Серед основних завдань, визначених у Концепції, було передбачено: розроблення єдиного стратегічного підходу до розвитку державно-приватного партнерства, ідентифікацію пріоритетних сфер його застосування та специфіки реалізації у відповідних секторах; удосконалення нормативно-правової бази з питань ДПП; чіткий розподіл повноважень між органами виконавчої влади у сфері публічного управління партнерськими проєктами; визначення механізмів державної підтримки, зокрема через інструменти державних гарантій; підвищення ефективності взаємодії між державою та приватним сектором у процесі ініціювання та реалізації ДПП; зміцнення інституційної спроможності органів державної влади та місцевого самоврядування у використанні сучасних механізмів партнерства; а також створення умов для залучення громадських об'єднань до формування інституційного середовища та безпосередньої участі у реалізації проєктів. У такий спосіб Концепція заклала фундаментальні засади для формування системного підходу до розвитку державно-приватного партнерства як інструменту публічного управління та соціально-економічного розвитку [5] задля задоволення публічного інтересу.

У контексті розроблення та впровадження Концепції в Україні доцільно розглядати її у порівняльному аспекті з практиками країн Європейського Союзу за аналогічний період, що дозволяє порівняти рівень розвитку ДПП. Так, за даними Європейського інвестиційного банку, протягом 2008–2017 років у державах-членах ЄС було реалізовано понад 6000 проєктів ДПП. Водночас в Україні в межах Стратегічної національної доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна» було задекларовано значно менші орієнтири: до 2017 року – 5 проєктів, до 2022 року – 15, а до 2027 року – 30. Такі цілі виглядали менш амбітними навіть у порівнянні з динамікою попередніх років реалізації ДПП в Україні: у 2011 році було реалізовано 6 проєктів ДПП, а у 2012 – вже 16 [6]. Такий підхід свідчив про низку системних проблем: недостатня законодавча база, низька інституційна спроможність реалізовувати складні проєкти, а також низький рівень довіри щодо реалізації проєктів з боку приватного сектора.

Незважаючи на зазначені виклики, державно-приватне партнерство зберігає свій потенціал як інструмент інноваційної співпраці між державою, органами місцевого самоврядування та приватними інвесторами задля задоволення публічного та державного інтересу, а його застосування може сприяти не лише залученню приватного капіталу до сфер, традиційно контрольованих державою, а й підвищенню конкурентоспроможності національної економіки особливо в умовах нових викликів спричинених збройною

агресією та необхідністю повоєнної відбудови України в різних сферах.

З метою активізації використання механізмів ДПП у процесі післявоєнної відбудови України, а також усунення існуючих бар'єрів, виникла нагальна потреба в оновленні нормативно-правової бази, що є логічним кроком у відповідь на необхідність створення більш прозорих, ефективних і привабливих умов для залучення приватного капіталу в стратегічно важливі проєкти особливо в умовах російської збройної агресії та повоєнної відбудови.

Так, у листопаді 2022 року за участю інституцій Європейського Союзу, Світового банку та інших міжнародних партнерів було розроблено законопроект № 7508 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій із використанням інструментів державно-приватного партнерства з метою пришвидшення відновлення зруйнованих об'єктів та розвитку інфраструктури в умовах післявоєнної перебудови економіки України» з метою комплексної реформи системи ДПП, передусім із орієнтацією на потреби масштабної повоєнної відбудови держави, що зумовлена значними втратами інфраструктури внаслідок широкомасштабної російської збройної агресії. Особливої уваги набуває сфера цивільної інфраструктури, яка зазнала найбільших руйнувань [7].

Законом прийнятим в 2025 році було уточнено правову природу концесії та інших форм державно-приватного партнерства, врегульовано процедури укладення концесійного договору, визначено строки його дії, підстави та механізми внесення змін до умов договору, а також уточнено порядок відбору приватних партнерів. Окрему увагу приділено недопущенню дискримінації іноземних інвесторів, що відповідає зобов'язанням України у сфері міжнародного інвестиційного співробітництва та сприяє підвищенню інвестиційної привабливості країни [7].

У цілому, розвиток державно-приватного партнерства розглядається як один із ключових інструментів мобілізації інвестиційних ресурсів для реалізації проєктів повоєнної відбудови, що, у свою чергу, сприятиме не лише економічній стабілізації, а й структурній модернізації української економіки в умовах євроінтеграційного курсу держави.

Метою нового прийнятого Закону України «Про публічно-приватне партнерство» є створення сприятливих умов для реалізації проєктів ДПП, спрямованих на післявоєнну відбудову України та перебудову економіки. Закон спростив процедури підготовки й впровадження таких проєктів, зокрема шляхом запровадження електронної системи закупівель за стандартами ЄС, повноцінного використання моделей партнерства, заснованих на бюджетних платежах (тобто фінансування інфраструктури державою у розстрочку), а також спрощення процедур для проєктів відновлення інфраструктури, нових будівництва та «малих» проєктів вартістю до 5,3 млн євро як на державному, так і на місцевому рівнях [8].

На нашу думку, термінологічний перехід від «державно-приватного партнерства» до «публічно-приватного партнерства» є логічним кроком, який підтверджує сутність та правову природу публічно-приватного партнерства та забезпечує гармонізацію національного законодавства із правовими нормами та підходами Європейського Союзу. У європейській нормативно-правовій та інституційній практиці застосовується саме термін *public-private partnership* (PPP), який охоплює не лише центральні органи виконавчої влади, але й ширший спектр публічних суб'єктів, зокрема органи місцевого самоврядування, державні та комунальні підприємства, установи та інші організації, що виконують публічні функції. У цьому контексті використання терміна «публічно-приватне партнерство» точніше відображає сутність партнерських відносин, що можуть виникати між суб'єктами публічного управління

та приватним сектором, на відміну від попереднього формулювання, яке звужувало сферу таких взаємодій до «держави» в традиційному розумінні.

Так, новий законодавчий акт, спрямований на реформування механізмів публічно-приватного партнерства (далі – ППП) в Україні, містить низку істотних новел, що відповідають сучасним викликам післявоєнної відбудови та євроінтеграційним зобов'язанням держави. Зокрема, новий закон докладно регламентує порядок проведення конкурсних процедур щодо визначення приватного партнера, встановлює правовий статус учасників ППП, гарантії захисту їхніх прав, а також визначає правовий режим об'єктів партнерства [8]. Важливою складовою оновлення стало встановлення спеціальних правових режимів для реалізації ППП у певних сферах важливих для повоєнної відбудови. Зокрема, Закон визначає особливості проєктів у галузі будівництва автомобільних доріг, їх інженерного облаштування, а також житлового будівництва – як нового, що особливо актуально в контексті відновлення зруйнованого війною житлового фонду, так і завершення об'єктів незавершеного будівництва (зокрема житлових будинків, зведення яких було призупинено через фінансову неспроможність забудовників)[8].

Ще однією з ключових новел, важливих для широкого залучення до повоєнної відбудови публічних і приватних інвесторів, є закріплення можливості участі в проєктах ППП не лише резидентів України, а й іноземних юридичних осіб, держав (в особі урядів або уповноважених органів), міжнародних організацій, інституцій ЄС та установ системи ООН. З метою забезпечення прозорості та відповідності європейським стандартам, передбачено обов'язкове оприлюднення інформації про укладення такого концесійного договору в Офіційному віснику Європейського Союзу – офіційному друкованому органі ЄС, де публікуються нормативно-правові акти, тендерні оголошення та звіти інституцій Союзу[8].

Також, суттєвим гарантійним положенням нового закону є положення, відповідно до яких об'єкти ППП не підлягають приватизації або іншому відчуженню у приватну власність після завершення реалізації проєкту, за винятком проєктів з будівництва житла. Така інфраструктура зберігає статус державної або комунальної власності (чи власності суб'єкта господарювання публічного сектору), залежно від того, хто виступає концесієдавцем. Окрім цього особливої уваги заслуговує те, що передача приватному партнеру права управління та/або експлуатації об'єкта більше не є обов'язковою умовою реалізації ППП, як це передбачалося раніше, хоча така передача може мати місце в окремих випадках. Разом з тим, передбачена можливість передачі об'єктів ППП в оренду, а в певних ситуаціях – їх списання. Зокрема, у випадку припинення діяльності балансоутримувача об'єкта, приватний партнер може набути всі його права та обов'язки, якщо це було передбачено у конкурсній документації та договорі ППП. Такий підхід наближається до спрощеної форми приватизації, однак є юридично обґрунтованим, оскільки правонаступництво було передбачене ще на початковому етапі реалізації проєкту [8].

Прийнятий Закон України про ППП поділяє договори ППП на дві категорії: концесійні договори та договори, які не мають ознак концесії. На відміну від попередньої редакції, чинний закон не містить вичерпного переліку форм ППП, що дозволяє публічному партнеру обирати модель співпраці, яка найбільш відповідає правовій природі, економічній доцільності та особливостям конкретного проєкту, в межах чинного законодавства.

Порівняльний аналіз нових положень свідчить про фактичну уніфікацію регулювання різних форм ППП. Зокрема, запроваджено єдиний підхід до визначення приватного партнера через конкурсну процедуру незалежно від форми договору, що забезпечує формальну єдність

механізмів залучення приватного капіталу. Водночас зберігаються окремі відмінності у процедурних вимогах. Для концесійних проєктів конкурс є обов'язковим і проводиться із застосуванням електронної торгової системи (далі – ЕТС) – дворівневої платформи, що включає центральну базу даних і електронні майданчики. Зокрема, у межах концесії у сфері житлового будівництва з допороговою вартістю (менше 5,3 млн євро) передбачено створення окремого модуля ЕТС. Натомість для договорів ППП, що не мають ознак концесії, вимоги щодо обов'язковості використання ЕТС відсутні, що породжує правову неоднорідність і ризики непрозорості конкурсних процедур.

Важливо, що Прикінцеві положення закону зобов'язують Кабінет Міністрів України протягом трьох років з моменту набрання чинності законом забезпечити створення відповідного функціоналу в межах електронної системи публічних закупівель для проведення конкурсів на всі форми ППП. Це має сприяти формуванню єдиного технологічного середовища для реалізації проєктів ППП. Водночас тривалість перехідного періоду викликає застереження з огляду на актуальні потреби відбудови країни.

Важливою новелою є також закріплення вичерпного переліку істотних умов договорів ППП, обов'язкових незалежно від форми партнерства. До таких умов віднесено: ключові показники ефективності, порядок розподілу ризиків, умови державної підтримки, фінансові зобов'язання сторін, гарантійні строки тощо. Попереднє законодавство не містило систематизованих вимог до змісту договорів, що ускладнювало реалізацію принципів правової визначеності та передбачуваності.

Узагальнюючи, варто відзначити, що новий підхід до правового регулювання ППП, запропонований у законі, відображає прагнення законодавця до гармонізації з європейськими стандартами відкритості, конкурсності та правової визначеності у сфері ППП. На нашу думку, подальше удосконалення законодавства, зокрема шляхом запровадження обов'язковості ЕТС для всіх форм ППП, сприятиме посиленню прозорості та ефективності партнерських відносин у публічній сфері.

Таким чином, ППП, як співробітництво між публічним та приватним партнерами, що здійснюється на основі договору та відповідає ознакам публічно-приватного партнерства у відповідності до закону, є ключовим інструментом розвитку публічного управління та залучення приватного сектору до реалізації суспільно значущих проєктів задля задоволення публічного інтересу, зокрема в інфраструктурній сфері. Україна перебуває на етапі формування національної системи ППП, що передбачає розбудову нормативно-правової бази відповідно до стандартів Європейського Союзу як необхідної умови забезпечення прозорості, стабільності та правової визначеності у сфері державно-приватної взаємодії. У сучасних умовах масштабної повоєнної відбудови, особливо у сфері цивільної інфраструктури, ППП розглядається не лише як правовий інститут, а як стратегічний інструмент відновлення, що поєднує публічні інтереси з фінансовими ресурсами приватного сектору. Новий Закон України «Про публічно-приватне партнерство» спрямований на запровадження стандартів ЄС, а саме спрощення процедур підготовки та реалізації проєктів, із фокусом на відбудову та економічне відновлення країни, передбачаючи впровадження електронної системи у відповідності до європейських стандартів, розширення фінансових моделей (зокрема із застосуванням бюджетних платежів), а також гармонізацію із загальноєвропейськими підходами до ППП. Крім того, закон розширює коло публічних партнерів, включаючи не лише державу, а й органи місцевого самоврядування, комунальні та державні підприємства, що сприяє гнучкішому залученню приватного сектору до реалізації критично важливих проєктів у повоєнний період.

ЛІТЕРАТУРА

1. Павлюк К. В., Павлюк С. М. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку держави. Економічні науки вип. 10, 2010. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/314/1/4.pdf>
2. Market update review of the European Public-private Partnership market in 2024. European PPP expertise centre March 2025. URL: https://www.eib.org/attachments/lucalli/20250010_epec_market_update_2024_en.pdf
3. Цивільний Кодекс Української РСР. № 1540-06 від 18.07.1963. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1540-06?ed=19630718&find=1&text#Text>
4. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01 липня 2010 р. № 2404-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>
5. Концепція розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2013–2018 роки. Кабінет Міністрів України. Розпорядження від 14.08.2013 № 739-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/739-2013-%D1%80#Text>
6. Щодо розвитку державно-приватного партнерства як механізму активізації інвестиційної діяльності в Україні». Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://www.niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/schodo-rozvitku-derzhavno-privatnogo-partnerstva-yak-mekhanizmu-aktivizacii>
7. Саме державно-приватне партнерство може стати драйвером залучення коштів в Україну – вважають у Комітеті з питань економічного розвитку. Комітет з питань економічного розвитку. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/230376.html
8. Про публічно-приватне партнерство: Закону України від 19.06.2025 р. № 4510-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4510-%D0%86%D0%A5#Text>
9. Про концесію: Закон України від 03.10.2019 р. № 155-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text>

Дата першого надходження рукопису до видання: 23.09.2025
Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 20.10.2025
Дата публікації: 29.10.2025